

Akademinei etika

Atmintinė

Akademinei etika – visuma visuotinai pripažintų vertybių, užtikrinančių mokslo ir studijų proceso skaidrumą, sąžiningumą, teisingumą, šiame procese dalyvaujančių asmenų lygybę, nediskriminavimą, atsakingumą, tausų išteklių vartojimą, akademinę laisvę, mokslo ir studijų darbų vertinimo nešališkumą, pasitikėjimą, pagarbą ir intelektualinę nuosavybės apsaugą.

LEI akademinė bendruomenė – mokslo darbuotojai, doktorantai, kiti darbuotojai bei tyrėjai tiesiogiai dalyvaujantys mokslo veikloje.

LEI akademinės etikos kodeksas - apima pagrindines LEI bendruomenės narių (mokslo darbuotojų, tyrėjų, administracijos ir kitų darbuotojų) profesinės etikos ir bendražmogiškojo elgesio normas, kurių tiesiogiai nereglementuoja Lietuvos Respublikos teisės aktai, darbo sutartys bei LEI vidaus tvarkos dokumentai (<http://www.lei.lt> Skiltis struktūra, Akademinei etika).

Europos elgesio kodeksas mokslinių tyrimų klausimais (European Code of Conduct for Research Integrity) - pagrindinis šio elgesio kodekso tikslas yra padėti tyrėjų bendruomenei įgyvendinti šią atsakomybę ir būti jos savireguliacijos sistema. Šiame kodekse aprašomi profesiniai, teisiniai ir etiniai įsipareigojimai ir pripažįstama institucinės aplinkos, kurioje rengiami moksliniai tyrimai, svarba. Todėl šis elgesio kodeksas yra svarbus ir taikytinas viešosiomis lėšomis finansuojamiems ir privatiems moksliniams tyrimams, kartu pripažįstant teisėtus jo įgyvendinimo apribojimus (<http://www.lei.lt/>, Skiltis struktūra, Akademinei etika).

Autorių teisės ir mokslinės veiklos nusižengimai

Autorių teisės yra sudėtinė intelektualinės nuosavybės dalis. Autorių teisių nepaisymas naudojant įvairiuose šaltiniuose esančią informaciją arba pačius šaltinius savo darbuose yra rimtas akademinės etikos pažeidimas. Didžiausi mokslinės veiklos nusižengimai:

- **Klastojimas** (angl. fabrication) – išgalvotų tyrimo rezultatų pristatymas kaip tikrų;
- **Falsifikavimas** (angl. falsification) – manipuliavimas tyrimo medžiagomis, įranga ar procesais, nepagrįstas duomenų slėpimas;
- **Plagiatas** (angl. plagiarism) – kitų asmenų darbų ar idėjų naudojimas nenurodant šaltinio ir taip pažeidžiant autorių teises.

Akademinės etikos pažeidimų nagrinėjimas

Galimus LEI darbuotojų akademinės etikos pažeidimus nagrinėja LEI akademinės etikos komisija.

Pranešimai, nusiskundimai, paaiškinimai ir kiti dokumentai apie LEI akademinės etikos kodekso pažeidimus pateikiami: elektroniniu paštu akademine.etika@lei.lt, įteikiami Komisijos pirmininkui asmeniškai arba užpildomi elektroniniu būdu LEI interneto svetainėje, akademinės etikos komisijos skiltyje:

TITULINIS > APIE LEI > VALDYMAS IR STRUKTŪRA > Akademinei etikos komisija

AKADEMINĖS ETIKOS KOMISIJA

Parsisiųsti pranešimo apie galimą akademinės etikos pažeidimą formą

Pildyti pranešimą apie galimą akademinės etikos pažeidimą el. būdu

Parengė
LEI Akademinei etikos komisija,
Akademine.etika@lei.lt
2021 m.

Moksliniai tyrimai ir eksperimentinė plėtra ir inovacijos (MTEPI) – sisteminga kūrybinė gamtos, žmogaus, kultūros ir visuomenės pažinimo veikla ir jos rezultatų panaudojimas kuriant inovacijas.

Kvalifikacija, kompetencija (www.lei.lt, skiltis Darbuotojams, Instituto veiklos dokumentai)

- Lietuvos energetikos instituto mokslo darbuotojų konkursų ir atestavimo pareigoms organizavimo tvarkos aprašas
- Technologijos mokslų srities mokslo darbuotojų pareigybių kvalifikacinių reikalavimų aprašas
- Socialinių mokslų srities mokslo darbuotojų pareigybių kvalifikacinių reikalavimų aprašas

Mokslinės veiklos vertinimo dokumentai (www.lei.lt, skiltis Darbuotojams, Instituto veiklos dokumentai)

- Mokslo darbų vertinimo nuostatai
- LEI publikacijų rengimo skatinimo tvarka

SVARBU. Pagal mokslo darbų vertinimo rezultatus institutui skiriamas finansavimas, sprendžiama apie darbuotojų atitikimą kvalifikaciniams reikalavimams.

Moksliniai tyrimai, eksperimentinė plėtra (www.lei.lt, skiltis Darbuotojams, Instituto veiklos dokumentai)

- Lietuvos energetikos instituto mokslinių tyrimų, eksperimentinės plėtos ir inovacijų projektų finansavimo nuostatai
- Instituto intelektualinės nuosavybės valdymo nuostatai
- Lietuvos energetikos instituto mokslinių ataskaitų įforminimo reikalavimai

Mokslo rezultatų vertinimo priemonės - pripažinti ir plačiausiai naudojami įrankiai yra *Clarivate Analytics*

Rengiant šis lankstinuką naudota projekto “eMoDB.LT3 Elektroninių mokslo duomenų bazių atvėrimas Lietuvai” medžiaga
<https://open.ktu.edu/course/view.php?id=37>

InCites ir *Elsevier SciVal*. **Web of Science** (Clarivate Analytics) ir **Scopus** (Elsevier) yra komerciniai produktai, prieinami tik juos prenumeruojančių institucijų vartotojams. Duomenų bazėje *Web of Science* indeksuojamų žurnalų sąrašas laisvai prieinamas adresu <http://mjl.clarivate.com>, o duomenų bazėje *SCImago Journal & Country Rank* <https://www.scimagojr.com> galima rasti žurnalus, indeksuojamus duomenų bazėje *Scopus*.

Žurnalų vertinimo rodikliai duomenų bazėse:

Web of Science:

- **Cituojamumo rodiklis** (angl. Impact Factor. IF) rodo mokslo kategorijos žurnalų vidutinį cituojamumą;
- **Agreguotasis Cituojamumo rodiklis** (angl. Aggregate Impact Factor, AIF) rodantis mokslo kategorijos žurnalų vidutinį cituojamumą;
- **Kvartilis mokslo kategorijoje** (angl. Quartile in Category, Q). Žurnalai vertinami 4 kvartiliais: nuo aukščiausių cituojamumo rodiklių (kvartilis Q1) iki žemiausių (kvartilis Q4).

Scopus:

- **CiteScore rodiklis** (angl. CiteScore) tai žurnalo straipsnių, publikuotų per praėjusius trejus metus, citavimo vidurkis einamaisiais metais;
- **Normuotasis žurnalo cituojamumo rodiklis** (angl. Source-Normalized Impact per Paper, SNIP) rodo citav. poveikį atsižvelgiant į tikėtiną citavimų skaičių skirtingose mokslų kryptyse;
- **SCImago žurnalų rodiklis** (angl. ASImago Journal Rank, SJR) rodo cituojančio šaltinio svarbą;
- **CiteScore procentilis** (angl. CiteScore Percentile) arba **CiteScore kvartilis** (angl. CiteScore Quartile) rodo santykinę žurnalo vietą mokslo kryptyje.

Parengė
LEI Akademinės etikos komisija,
Akademine.etika@lei.lt
2021 m.

Mokslinė publikacija (straipsnis)– recenzuojamas nustatytos struktūros mokslinis darbas, kuriame pateiktos metodologinės ir teorinės mokslinio tyrimo prielaidos, suformuluota mokslinė problema, jos ištirtumas, problemos sprendimo tikslai ir uždaviniai, mokslinio tyrimo metodai, išvados, rezultatų reikšmė sprendžiamai problemai.

Mokslinio straipsnio struktūra (IMRaD)

- **Ivadas** – kodėl tyrimas atliktas?
Bendras kontekstas ir esama situacija, problemos pagrindimas, tyrimo tikslas.
- **Metodų** dalis – kas buvo atlikta?
Kas buvo daroma siekiant atsakyti į tyrimo klausimą?
- **Rezultatų** dalis – kas buvo rasta?
Rezultatai (duomenys).
- **Diskusijų dalis** - kaip tyrimas prisideda prie mokslo srities (disciplinos) vystymo?
- Sprendimai ir išvados.

Literatūra, padėkos.

Citavimas, citavimo metodai

Autorių teisės – turinės ir asmeninės neturtinės autoriaus teisės į sukurtą intelektualinį (meninį, techninį ar kt.) kūrinį.

Citata – trumpa ištrauka iš kito kūrinio, skirta paties autoriaus teiginiams įrodyti arba padaryti juos suprantamus, arba teikti nuorodą į kito autoriaus požiūrį, suformuluotą originale.

Plagiatas – kitų autorių darbo pateikimas kaip savo nenurodant tikrojo autoriaus.

Visus moksliniame darbe cituotus, analizuotus ir apibendrintus šaltinius reikia nurodyti ir tekste, ir literatūros sąrašė.

Citavimo metodų pavyzdžiai:

- po pastraipa skliaustuose rašoma šaltinio autoriaus pavardė ir publikavimo metai, pvz.: (Pavardenis, 2021);
- nuorodos rašomos laužtiniuose [1] ar lenktiniuose (1) skliaustuose, naudojant viršutinį indeksą¹ arba viršutinį indeksą laužtiniuose skliaustuose^[1].

SVARBU. LEI mokslinėse ataskaitose cituotų šaltinių nurodymas apibrėžtas LEI mokslinių ataskaitų įforminimo reikalavimuose.

Įprasta, kad konkretus žurnalas nurodo šaltinių citavimo būdą.

Parengė

LEI Akademinės etikos komisija,
Akademine.etika@lei.lt
2021 m.